

PASSING 40

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

ಕಡೋನಾ ಪಾಸಿಂಗ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ @ 2020-21

(ಇಲಾಖೆಯ ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಆಧಾರಿತ)

ರಾಜನ್

ಬಸವರಾಜ ಹೂಗಾರ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ ಹಣವಾಳ

ತಾ: ಗಂಗಾವತಿ ಜಿ: ಕೊಪ್ಪಳ

ಮೊ: 9916382004

“ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಓದಿರಿ.”

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅಧ್ಯಾಯಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
01	ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನ	3-4
02	ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ	4-5
03	ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು	5-6
04	ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ	7-8
05	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ	8-10
06	ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು	10-12
07	ಅನ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಸಂಬಂಧ	13-14
08	ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಪಾತ್ರ	14-15
09	ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	15-18
10	ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ	18-19
11	ದುಡಿಮೆ	20-21
12	ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ	21-23
13	ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು	23-24
14	ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	24-27
15	ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	28-29
16	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	29-31
17	ಬಾಂಕು ವ್ಯವಹಾರಗಳು	31-32
18	ಗ್ರಾಹಕರ ಶಿಕ್ಷಣ & ರಕ್ಷಣೆ	32-33

1. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನ (ಇತಿಹಾಸ-1)

1. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ & ಯುರೋಪ್ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು? **ಅಥವಾ** ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಭಾರತದ ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ?

- ಉ. ಭಾರತ & ಯುರೋಪಿನ ನಡುವೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.
- * ಭಾರತದ ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮೆಣಸು, ಜೀರಗೆ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಶುಂಠಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು.
 - * ಗ್ರೀಕ್-ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ವಸ್ತುಗಳು ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

2. ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ & ಯುರೋಪ್ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು? **ಅಥವಾ** ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಯುರೋಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಹೇಗೆ?

- ಉ. ಏಷ್ಯಾ & ಭಾರತದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅರಬ್ ವರ್ತಕರು ಪೂರ್ವ ರೋಮನ್ (ಬೈಜಾಂಟಿಯಂ) ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು
- * ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಟಲಿಯ ವರ್ತಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು.
 - * ಹೀಗೆ ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಯುರೋಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

3. ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿಯನ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.

- ಉ. ಏಕೆಂದರೆ, ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಟಲಿ ವರ್ತಕರ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.
- * ಅದನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕಿತ್ತು.

4. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರದ ವಶದಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? **ಅಥವಾ** ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕಾರಣವಾಯ್ತು. ಹೇಗೆ? **ಅಥವಾ**

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದವು ಹೇಗೆ ?

- ಈ ನಗರದ ಮೂಲಕ ಸಂಧಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಆಟೋಮನ್ ಟರ್ಕರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೋದವು.
- ಅವರು ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರತರ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು
- ವರ್ತಕರಿಗೆ ಈ ಮಾರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿಲ್ಲ.
- ಇಟಲಿ ವರ್ತಕರ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಮುರಿಯಲು ಸ್ಪೇನ್, ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ದೇಶಗಳ ರಾಜರು ಹೊಸ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕಲು ಸಾಹಸಿ ನಾವಿಕರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು.
- ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿ, ಆಸ್ಟೋಲೋಬ್ (ನಕ್ಷತ್ರ ಉನ್ನತಿ ಮಾಪನ), ಸಿಡಿಮದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳ ನೆರವು.

5. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಯಾರು?

- ಉ. -* ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು * ಡಚ್ಚರು * ಇಂಗ್ಲಿಷರು * ಫ್ರೆಂಚರು

6. ನೀಲಿ ನೀರಿನ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು? ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರಾರು?

- ಉ.* ಭೂಮಿಯ ಬದಲು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನೌಕಾ ಶಕ್ತಿ ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- * ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ಡಿ ಆಲ್ಮೈಡ್.

7. ಆಲ್ಫೋನ್ಸೋ-ಡಿ-ಆಲ್ಬುಕರ್ಕ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಏಕೆ?

- ಉ. ಇವನು ಸಾ.ಶ. 1510ರಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದ ಸುಲ್ತಾನನಿಂದ ಗೋವಾವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದನು.

8. ಡಚ್ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾವುವು? ಅವರು ಭಾರತವನ್ನು ತೊರೆಯಲು ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಉ.* ಸೂರತ್, ಬ್ರೋಚ್, ಕ್ಯಾಂಬೆ, ನಾಗಪಟ್ಟಣ, ಮಚಲಿಪಟ್ಟಣ, ಚಿನ್ನೂರ ಇತ್ಯಾದಿ.

* ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರ ಪ್ರೇಮೋಟಿ.

9. ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನ (1764)ಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

ಉ.1. ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಂಗಾಳದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸುಂಕ ಮುಕ್ತವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು

2. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾರತೀಯರು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ನೇರ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿದರು

3. ಕಂಪನಿಗೆ ಭಾರಿ ನಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಮೀರ್ ಜಾಫರ್‌ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ನವಾಬನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು.

10. ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನದ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು.?

ಉ.-1. ಎರಡನೇ ಷಾ ಆಲಂ ಕಂಪನಿಗೆ ಬಂಗಾಳದ ದಿವಾನಿ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದನು

2 ಷಾ ಆಲಂ 26 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಬಂಗಾಳದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟನು.

3 ಫುಜ್ - ಉದ್-ದೌಲ್ ನಿಂದ ಕಂಪನಿಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂ ಯುದ್ಧ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ.

4 ಮೀರ್ ಜಾಫರ್ ಮರಣಾ ನಂತರ ಅವನ ಮಗನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ನೀಡಿ ಪೂರ್ಣ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಂಪನಿ ನಿರ್ವಹಿಸತೊಡಗಿತು.

11. ದ್ವಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು ? ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರಾರು & ಯಾವಾಗ ?

ಉ.* ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುವುದು & ನವಾಬನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

* ಇದನ್ನು ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ 1765 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದನು.

2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ದ್ವಂದ್ವ (ಇ-2)

1. ಮೊದಲ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ (1775-1782)ಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು & ಇದು ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.?

ಉ. ಕಾರಣಗಳು : 1. ಎರಡನೇ ಷಾ ಆಲಂ (ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ) ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಕೋರ ಮತ್ತು ಅಲಹಾಬಾದ್‌ಗಳನ್ನು ಮರಾಠರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದು ವೈರತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

2. ತಕ್ಷಣದ ಕಾರಣ : ಪೇಶ್ವೆ ಸ್ಥಾನಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾದ ರಘೋಬನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೆರವು ಕೋರಿದ್ದು.

* ಸಾಲ್‌ಬಾಯ್ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಈ ಯುದ್ಧವು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

2. ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? **ಅಥವಾ** ಮರಾಠ ನಾಯಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಹೇಗೆ ? **ಅಥವಾ** ಮರಾಠರ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಹೇಗೆ ?

ಉ. * ಮರಾಠ ನಾಯಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಈ ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

* 1802ರಲ್ಲಿ ಹೋಳ್ಕರ್‌ನ ಸೈನ್ಯವು ಸಿಂಧಿಯಾ & ಪೇಶ್ವೆಯರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿತು. ಆಗ ಪೇಶ್ವೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು.

* ಇದು ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಗೆ ಮರಾಠರ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

3. ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಯು ತನ್ನ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಉ. * ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿಯು ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಿತು & ಇದರಿಂದ ಅವನು ತೀವ್ರ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾದನು ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದನು.

4. ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ (1817-1818)ವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ & ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮರಾಠರ ಪ್ರತಿಯೋಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದರು .

ಉ.* ಮರಾಠ ಮನೆತನಗಳು ತಮ್ಮ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದವು.

- * ಕಾರಣ : 1817ರಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆಯು ಪೂನಾದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದನು.
- * ನಾಗಪುರದ ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಾರಾವ್ ಹೋಳ್ಕರ್‌ರು ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ಸೋತರು.
- * ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪೇಶ್ವೆ ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾಯನು ಕೋರೇಗಾವ್ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಿ ಯುದ್ಧ (1818)ಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತು ಶರಣಾದನು.
- ** ಪರಿಣಾಮಗಳು : 1. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಪೇಶ್ವೆ ಪದವಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಬಾಜಿರಾಯನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ನೀಡಿದರು.
- 2. ಶಿವಾಜಿ ವಂಶಸ್ಥ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹನನ್ನು ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ ಸತಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ಮರಾಠರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮುಖಂಡನನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮರಾಠರ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದರು.

5. ಮೊದಲನೇ ಆಂಗ್ಲೋ- ಸಿಖ್ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು & ಇದು ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು? ಅಥವಾ ಪಂಜಾಬ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಶ್ರಿತ ರಾಜ್ಯವದದ್ದು ಹೇಗೆ ?

- ಉ. ಕಾರಣ : * ಬ್ರಿಟೀಷರು 1809 ರ ನಿರಂತರ ಮೈತ್ರಿ ಒಪ್ಪಂದ ವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಪಂಜಾಬನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಸಂಚು ರೂಪಿಸಿದ್ದು.
- * ಲಾಹೋರ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಯುದ್ಧವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.
 - * ಅಂದಿನಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟನು ಪಂಜಾಬನ ನಿಜವಾದ ಆಡಳಿತಗಾರನಾದನು. ಹೀಗೆ ಪಂಜಾಬ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಶ್ರಿತ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು.

6. ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ- ಸಿಖ್ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

- ಉ. * 1848ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿನ ಮೇಲೆ ನೇರ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಹೇರಲು ಹೊರಟರು. ಹೀಗಾಗಿ ಲಾಹೋರನಲ್ಲಿ ಚಟ್ವಾರ್ ಸಿಂಗ್ ಅಟ್ಟಾರಿವಾಲಾ ಮತ್ತು ಮುಲ್ತಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂಲರಾಜ್‌ರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

7. ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ- ಸಿಖ್ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ?

- ಉ. * ಪಂಜಾಬಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೋಲಾಯಿತು.
- * ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿಯು ಪಂಜಾಬನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡನು.

3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು (ಇ-3)

1. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನವಾಲಿಸ್‌ನು ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.
- 1 ನೌಕರರ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ & ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು 1773ರಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
 - 2 1800 ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಬಯಸುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
 - 3 1853ರ ನಂತರ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
 - 4 ಆದರೂ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಕೆಳದರ್ಜೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಯಿತು.

2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.* ಗ.ಜ. ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ 1772ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ
- 1 ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎರಡು ಬಗೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಿತ್ತು.
 - 2 ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ದಿವಾನಿ ಅದಾಲತ್ ಎಂಬ ನಾಗರಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ & ಘೌಜದಾರಿ ಅದಾಲತ್ ಎಂಬ ಅಪರಾಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
 - 3 ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾರ & ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಷರಿಯತ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯದಾನ ನೀಡಲಾಯಿತು.
 - 4 ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಸ್ಲಾಂ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಸಾರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. & ಅವುಗಳು ಕಾಜಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕ್ರಮೇಣ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಮೆಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನವಾಲೀಸ್ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದನು.

- 2 ಇವನು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ (ಎಸ್. ಪಿ.) ಎಂಬ ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು.
3. 793ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಠಾಣೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಕೊತ್ತಾಲ ರ & ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಚೌಕಿದಾರರ ಅಧೀನದಲ್ಲೂ ಇರಿಸಿದನು.
4. 1770 ರ ದಶಕದ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮದಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು.
5. 1781ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
6. 1861ರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
7. 1902ರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಯಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

4. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಸೈನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?

- ಉ.1 ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಲದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯವು ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾಗಿತ್ತು.
2. ಭಾರತೀಯರನ್ನೇ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ಭಾರತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.
 3. ಇದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿ & ವಿದೇಶಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡರು.
 4. ಭಾರತೀಯರು ಕೂಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯೆಂದರೆ ಸುಬೇದಾರ್ ಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು.
 5. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.
 6. 1857ರ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಪೀಲ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಯಿತು.

5. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. 18. ನೇ.ಶ.ದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯ & ಆಂಗ್ಲೋ-ಇಂಡಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.
2. 1781ರಲ್ಲಿ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ 'ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಮದರಸಾ' ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
 3. ಜೊನಾಥನ್ ಡಾಕನ್ ಬನಾರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜು (1792) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು
 4. ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದನು.
 5. ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕನು ಗರ್ನಲ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ನಂತರ(1828) ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು.
 6. 1835 ರ ಮೆಕಾಲೆ ವರದಿ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾಯಿತು.
 7. 1830ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
 8. ಸರ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ವುಡ್ಸ್ ಆಯೋಗ (1854)ದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿಯು ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ವಿವಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು (1857).

6. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಅಥವಾ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಯಾಸ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಅಇರುಚಿ & ಆಲೋಚನೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ತಲೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ..

- ಉ.1 ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ , ಜ್ಯಾತ್ಯಾತೀತ , ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬೆಳೆಯಿತು.
- 2 ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳು & ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏಕತೆ.
 - 3 ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ & ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
 - 4 ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು
 - 5 ಜಿ.ಎಸ್.ಮಿಲ್, ರೊಸೋ, ಮಾಟಿನ್ಯೋಯರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ಯತೆ ತಂದವು.
 - 6 ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು.
 7. ನಮ್ಮ ಸಮೃದ್ಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

4. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ -1857 (ಇ-6)

1. ಭಾ. ಪ್ರ. ಸ್ವಾ.ಸಂ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ದತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸತಾರ,ಜೈಪುರ,ಝಾನ್ಸಿ,ಉದಯಪುರ,ಸಂಬಾಲ್ಪೂರ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು
2. ಡಾಲಹೌಸಿಯು ತಾಂಜಾವೂರು & ಕರ್ನಾಟಕ್ ನವಾಬರ ರಾಜಪದವಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದನು
 3. ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಔದ್‌ನ ನವಾಬರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
 4. ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೈನಿಕರ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು.

2.ಭಾ.ಪ್ರ.ಸ್ವಾ.ಸಂ. ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1 ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದ ಕರಕುಶಲ & ದೇಶೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದವು
- 2 ಬಟ್ಟೆ & ಉಣ್ಣೆ ನೇಕಾರರ ನಿರುದ್ಯೋಗ
 3. ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ
 - 4 ಭಾ.ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ದುಬಾರಿ ಸುಂಕ
 5. ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಕೃಷಿಕರ ಶೋಷಣೆ
 - 6 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ದಾರರು ಹಕ್ಕು & ಇನಾಂ ಭೂಮಿ ವಾಪಸ್ಸು
 - 7 ಕೃಷಿಕರ ಅವಮಾನ & ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟ

3. ಭಾ.ಪ್ರ.ಸ್ವಾ.ಸಂ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಹೊಸ ನಾಗರಿಕ & ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಜಾರಿ
2. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ (ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಪರ) & ಭಾ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಯಮಗಳು
 3. ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಭಾಷೆ.
 4. ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನ ಆಶಯಗಳು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

4. ಭಾ.ಪ್ರ.ಸ್ವಾ.ಸಂ. ಸೈನಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಭಾರತದ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರ
2. ಸ್ಥಾನಮಾನ, ವೇತನ, ಬಡ್ಡಿ ಅವಕಾಶಗಳಿರಲಿಲ್ಲ
 3. ಸಾಗರೋತ್ತರ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ

5. 1857ರ ದಂಗೆಗೆ ತಕ್ಷಣದ ಕಾರಣವೇನು ?

- ಉ. 1. ಬಾರತೀಯ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ತಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಓಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದರು.
2. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ರಾಯಲ್ ಎನ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಎಂಬ ಬಂದುಕುಗಳಿಗೆ ಹಂದಿ & ಹಸುವಿನ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸವರಿದ್ದಾರೆಂಬ ವದಂತಿ ಹರಡಿತು.
 3. ಹಸು ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದರೆ,ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಹಂದಿಯು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

6.ಬ್ಯಾರಕ್‌ಪುರದ ಘಟನೆಯು ದಂಗೆಯ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.?

- ಉ.1. ಬ್ಯಾರಕ್‌ಪುರದಲ್ಲಿನ ಸೈನಿಕ ಪಡೆಯು ಕೊಬ್ಬು ಸವರಿದ ವದಂತಿಯಿಂದ ತೀವ್ರ ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿತ್ತು.
2. ಸೈನಿಕರಿಗೆ ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಇದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದರು.
 3. ಮಂಗಲ ಪಾಂಡೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೆ.ಹಡ್ಸನ್‌ನನ್ನು ಕೊಂದನು. ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.
 3. ಇದು ದಂಗೆಯ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

7. 1857ರ ದಂಗೆಯ ವಿಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ
2. ರಾಜ/ರಾಣಿಯರ ಸ್ವ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ & ಹಕ್ಕು
 3. ಯೋಜಿತವಾದುದಲ್ಲ; ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿತ್ತು.
 4. ಭಾ.ರತೀಯ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿದ್ದ ಭಿನ್ನತೆ

ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

- * ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲು ಲಾರ್ಡ್ ಲಿಟ್ಟನ್ ವರ್ಣಾಕೂಲರ್ ಪ್ರೆಸ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಮುಂತಾದ ಘಟನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಹುಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

3. ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಯುಗ ಎಂದರೇನು.? & ಅವರ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಯಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪ್ರಾರಂಭದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಯುಗ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.
- * ಡಬ್ಲ್ಯು.ಸಿ.ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಎಮ್.ಜಿ.ರಾನಡೆ, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ, ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ.. ಪ್ರಮುಖ ಮಂದಗಾಮಿ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

➤ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು :

- * ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ & ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ
- * ಪ್ರಾರ್ಥನೆ & ಮನವಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡನೆ
- * ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಎಚ್ಚರ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು.

➤ ಬೇಡಿಕೆಗಳು :

1. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2. ಸೈನಿಕ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
3. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ
4. ಬಡತನದ ಅಧ್ಯಯನ & ಪರಿಹಾರ.

4. ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೋರುವಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಮಂದಗಾಮಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.
- * ಭಾರತದ ಸಂಪತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.
 - * ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರು ಇದನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೋರುವಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎಂದು ಕರೆದರು.
 - * ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸೋರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ;
1. ಹೆಚ್ಚು ಆಮದು & ಕಡಿಮೆ ರಫ್ತಿನಿಂದಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಸಂದಾಯ
 2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವೇತನ & ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ
 3. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೆಚ್ಚ
- * ಅದೇ ರೀತಿ ಆರ್.ಸಿ.ದತ್‌ರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕೃತಿ (The Economic History of India)ಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬರಿದು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

5. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ.
1. ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಮೃದುಧೋರಣೆಯನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ತೀವ್ರವಾದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪನ್ನು ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.
 2. ಇವರು ಮಂದಗಾಮಿಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಭಿಕ್ಷುಕರು..ಎಂದು ಕರೆದರು.
 3. ಲಾಲ ಲಜಪತ ರಾಯ್, ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್, ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರಪಾಲ್ & ಅರಬಿಂದೋ ಘೋಷ್‌ರು ಪ್ರಮುಖರು ತೀವ್ರವಾದಿ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.
 4. ಹಿಂದು & ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಕಂದಕವನ್ನಿಟ್ಟುಮಾಡಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಸಂಚಾರದ ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಇವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು.
 5. ಬಂಗಾಲ ವಿಭಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಇವರು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು.
 6. ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯು ಹಿಂದು & ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು.
 7. ರಕ್ಷಾಬಂಧನದ ಮೂಲಕ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.
 8. ಪ್ರತಿರೋಧದ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
 9. ಈ ಬಗೆಯ ತೀವ್ರ ಹೋರಾಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1911 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಪಡೆಯಿತು.
- * ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು.

6. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ತಿಲಕರು 'ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನನ್ನ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ; ಅದನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುವೆ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾರತೀಯರ ಮನದಾಳವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದರು.
2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.
3. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದರು.
4. ಗಣೇಶ, ಶಿವಾಜಿ, ದುರ್ಗಾ ಉತ್ಸವಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು.
5. ಕೇಸರಿ (ಮರಾಠಿ) & ಮರಾಠ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು.
6. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಯೇ 'ಗೀತಾರಹಸ್ಯ' ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು.

7. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು.
 2. ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದಿಂದ ಓಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.
 3. ಇವರು ಭಾರತ & ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸು, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ & ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರು.
 4. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಲೋಟಿಸ್ & ಡಾಗರ್ ; ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ 'ಗದ' ; ಭಾರತದ 'ಅನುಶೀಲನ ಸಮಿತಿ' & 'ಅಭಿನವ ಭಾರತ' ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮುಖ ರಹಸ್ಯ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.
 5. ಇವರು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಾಂಬುಗಳು & ಬಂದೂಕುಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರು.
 6. ಅರಬಿಂದೋ ಘೋಷ್, ವಿ.ಡಿ.ಸಾವರ್ಕರ್, ಅಶ್ವಿನಿಕುಮಾರ ದತ್ತ, ರಾಜನಾರಾಯಣ ಬೋಸ್, ರಾಸ್ ಬಿಹಾರಿ ಬೋಸ್, ಖುದಿರಾಮ್ ಬೋಸ್, ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಜಾದ್, ರಾಜಗುರು, ಸುಖದೇವ್, ಚಾಕ್ರಿಕರ್ ಸಹೋದರರು, ಚಂಪೂಕರ್, ವಿಷ್ಣುಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶ್ಯಾಮಜಿ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ, ಮ್ಯಾಡಮ್ ಕಾಮಾ, ರಾಮ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್, ಅಶ್ವಮುಲ್ಲಾಖಾನ್, ಜತೀನ್ ದಾಸ್ ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.
 7. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಕೊಲೆ ಸಂಚಿನ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಿ ಜೀವಾವಧಿ/ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು.
 8. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ತ್ವರಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದುಕೊಡುವ ಇವರ ಕನಸು ನನಸಾಗಲಿಲ್ಲ.
- * ಆದಾಗ್ಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ.

6. ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು (ರಾ-1)

1. ಭಾರತವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.-ನಿರುದ್ಯೋಗ *ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ * ತಾರತಮ್ಯ
*ಕೋಮುವಾದ *ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ * ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ

2. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನೀವು ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿರಿ.

- ಉ
1. ಉತ್ತಮ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
 2. ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ, ಪಕ್ಷಪಾತ ರಹಿತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
 3. ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ.

3. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೇನು.? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು & ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ- “ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ”ಯೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ.

* ಕಾರಣಗಳು :

- 1- ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
- 2- ಹೆಚ್ಚಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ
- 3- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ
- 4- ಕೃಷಿ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆ.
- 5- ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನಾಶ.
- 6- ಕೌಶಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ

* ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು :

1. ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು
2. ಕೌಶಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ.
3. ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ & ಸಹಾಯಧನ

4. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂದರೇನು.? ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು & ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.- “ ಲಂಚ / ಇನ್ನಾವುದೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವಿಕೆ”. ಅಥವಾ

– “ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ & ವರ್ಚಸ್ಸಿನ ದುರುಪಯೋಗ” ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ.

- ಪರಿಣಾಮಗಳು :

1. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ & ರಾಜಕೀಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
2. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಪರಾಧ
3. ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ಲೋಪದೋಷ & ವಂಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
4. ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳತನ, ಅಕ್ರಮ ದಾಸ್ತಾನು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
5. ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

- ಕಾರಣಗಳು :

1. ಮಾನವ ಸಹಜ ಸ್ವಾರ್ಥ
2. ಆಪತ್ತುಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ
3. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭ
4. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
5. ದುರ್ಬಲ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

5. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನೀವು ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರಿ.

ಉ. ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು:

1. ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕತ್ವ
2. ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ
3. ಲೋಕಪಾಲ,ಲೋಕಾಯುಕ್ತದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.
4. ರಾಜಕೀಯ ಜ್ಞಾನ & ಪೌರತ್ವದ ಅರಿವುಳ್ಳ ಜನತೆ.
5. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ & ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಯಕರು.
6. ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿ.ಸಿ. ಕ್ಯಾಮರಾ ಅಳವಡಿಸುವುದು
7. ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳು ಯಾವುವು.? & ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಹೇಗೆ.? ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ.* ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ & ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಅ: ** ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ :

- ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಜವು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ಪುರುಷ & ಮಹಿಳೆಯರ ನಡುವೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ & ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿವೆ.

* ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು :

1. ಈ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು;
2. ಶಿಕ್ಷಣ , ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿದೆ.
3. ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ 1/3 ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
4. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.50 ರಷ್ಟಿದೆ.

ಆ: - ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ : ಇದು ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತನ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ.

* ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು:

1. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ - ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಆದರೆ ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಅವಶ್ಯ

ಇ: * ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ :

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ.

*** ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು :**

1. ಸಂವಿಧಾನದ 371 ನೇ ವಿಧಿಗೇ ಎ ಇಂದ ಜೆ ವರಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
3. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು 2001ರಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎಮ್ ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ನೀಡಿದೆ.
4. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ 371 (ಜೆ) ವಿಧಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

7. ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು & ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.- “ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ವಿಭಜನೆ & ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು” ಕೋಮುವಾದ ಎನಿಸಿದೆ.

**** ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು :**

- 1 ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಿನ್ನತೆ , ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ & ಭಯದ ವಾತಾವರಣ.
- 2 ಮತೀಯತೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ವೃದ್ಧಿ & ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ & ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಭಂಗ
- 3 ಜೀವ & ಸೊತ್ತುಗಳ ನಾಶ.
- 4 ಪರಸ್ಪರ ದೋಷಾರೋಪಣೆ & ದೈಹಿಕ ಹಲ್ಲೆ. ಇತ್ಯಾದಿ.

**** ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳು :**

- 1 ಏಕರೂಪದ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಜಾರಿ
- 2 ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
- 3 ಜ್ಯಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- 4 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು.

8. ಕೋಮುವಾದದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಏಕತೆಗೆ ದಕ್ಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಸಂಧರ್ಭಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹೇಗೆ?.

- ಉ. 1. ಮತೀಯವಾದವು ಮತೀಯ ಗುಂಪುಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
2. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತೀಯತೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮತೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
3. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವ, ಪರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬೇರೆರಿತಿಯಿಂದ ನೋಡುವಂತಹ ಸಂಧರ್ಭಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಏಕತೆಗೆ ದಕ್ಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಸಂಧರ್ಭಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

9. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಾವವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1 ಮಹಿಳಾ & ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ
- 2 ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ,ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ & ವರದಕ್ಷಿಣೆನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಜಾರಿ.
- 3 ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ “ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ “ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿದೆ.
- 4 ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ & ಸಬ್ಸಿಡಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 5 ಮಹಿಳೆಯರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ / ಸ್ವ ಸಹಾಯ / ಮಹಿಳಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
- 6 ರಾಜ್ಯ & ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- 7 ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ & ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

7. ಅನ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಸಂಬಂಧ (ರಾ-3)

1. ಅನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಅಗತ್ಯ ಏಕೆ?

ಉ.1. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸದೆ, ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

1. ಜಾಗತೀಕರಣ & ಆಧುನೀಕರಣದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ & ಅಗತ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ.
2. ರಾಜ್ಯನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ (ಭಾಗ 4 - 51 ನೇವಿಧಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ & ಸೌಹಾರ್ದತೆಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಲಾಗಿವಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

2. ಭಾರತ & ಚೀನಾಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ವಿಷದೀಕರಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಭಾರತ & ಚೀನಾಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಬಯಲಿನ ನಾಗರೀಕತೆ & ಮೆಸಪಟೋಮಿಯ ನಾಗರೀಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಭೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡಿರುವುದು. ಇದು ಭಾರತ & ಚೀನಾಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
 3. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ರಾಜರುಗಳು ಚೀನಾದ ಹಲವು ರಾಜವಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.
 4. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಚೀನಾದ ರೇಷ್ಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ.

3. ಭಾರತದ & ಚೀನಾಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಹದಗೆಡಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ?

- ಉ. * 1962 ರ ಟಿಬೆಟ್ ವಿವಾದ * ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧ.
* ಗಡೀ ಸಮಸ್ಯೆ. * ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ತನಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂಬ ಚೀನಾದ ವಾದ

4. ಭಾರತದ & ಚೀನಾಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳೇನು.?

- ಉ.1. ವಿವಾದಗಳ ನಡುವೆಯು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ರಾಯಭಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುಂದುವರೆದಿರುವುದು
2. ಎರಡೂ ದೇಶಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ & ವಿಶ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ -ರುವ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.
 3. 1980 ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ
 4. BRICS ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪು (2015) ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು.

5. ಭಾರತ & ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವಿಷಗಳು ಯಾವುವು.?

- ಉ.1. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಜಮ್ಮುಕಾಶ್ಮೀರ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.
2. ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಯುದ್ಧ ನಡೆದಿರುವುದು
 3. ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿ (2001), ಮುಂಬೈದಾಳಿ (2008) ;
ಪರಾಣ್ ಕೋಟ್ ದಾಳಿ (2016) ಗಳು ಸಂಬಂಧ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿವೆ.

6. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊಂದಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.- * ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದ. * ಸಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದ
* ಲಾಹೋರ್ ಬಸ್ ಯಾತ್ರೆ * ಆಗ್ರಾ ಶೃಂಗಸಭೆ.

7. ಭಾರತ & ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ & ಸಹಕಾರ ಸಂಬಂಧ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ಸಂಸ್ಕೃತಿ & ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಂದುವರೆದಿವೆ.
2. ವ್ಯಾಪಾರ - ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿವೆ.
 3. ಕ್ರೀಡೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಹೊಂದಿವೆ.

8. ಭಾರತ & ರಷ್ಯಾಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ. (ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು)

- ಉ.1. ಭಾರತ ಆಲಿಪ್ತ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಭಾರತ & ಸೋವಿಯತ್ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ & ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ.
- 1962 ರ ಚೈನಾದಾಳಿ & 1961 ರ ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದೆ.
 - 1966ರ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ- ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದೆ.
 - 1971ರಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಗಳ ಶಾಂತಿ, ಮೈತ್ರಿ, & ಸಹಕಾರದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.
 - ಭಿಲ್ಯೆ & ಭೋಕಾರೋ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದೆ
 - ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ರಷ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ.

9. ಭಾರತ & ಅಮೆರಿಕಾಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ಭಾರತ & ಅಮೆರಿಕಾಗಳು ಬೃಹತ್ & ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಭಾರತದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ & ಚೀನಾ ಆಕ್ರಮಣ (1962)ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತ್ತು.
 - ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿವೆ.
 - ಭಾರತವು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ವಿಜ್ಞಾನ & ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.
 - ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ & ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳು ಸಮಾನ ಧೋರಣೆ ಹೊಂದಿವೆ....

8. ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು - ಭಾರತದ ಪಾತ್ರ (ರಾ-4)

1. ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಬಳಿಕ ಎದುರಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು?

- ಉ.- * ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ * ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪೈಪೋಟಿ
* ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ * ವರ್ಣಭೇದನೀತಿ
* ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ.....

2. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿತಂದುಕೊಟ್ಟ ಘಟನೆಗಳು ಯಾವುವು ?

- ಉ. * 1776 ರ ಅಮೆರಿಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯುದ್ಧ * 1789 ರ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿ
* 1917ರ ರಷ್ಯಾ ಕ್ರಾಂತಿ * 20ನೇ ಶ. ಭಾರತ ಮತ್ತಿತರ ದೇಶಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳು

3. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರು ? ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ?

- ಉ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು 1948, ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ರಂದು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿತು.

4. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಹೋರಾಟವೇನು ?

- ಉ.1. ಸಂವಿಧಾನದ 3ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 12 ರಿಂದ 35 ರವರೆಗಿನ ವಿಧಿಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಮೂಸಿದೆ.
2. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.

5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುವು ?

- ಉ.1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ & ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗಗಳು
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ & ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳು
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ & ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

6. ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯು ಮಾನವತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಹೇಗೆ?

1. ಇದು ವರ್ಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ & ಘನತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಗುಲಾಮಗಿರಿ & ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
3. ಮಾನವ ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

9. ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ರಾ-05)

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ & ಸುಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.
2. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.
3. ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
4. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ / ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.
5. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯ & ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
6. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ 2. ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿ
3. ಆರ್ಥಿಕ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿ 4. ದತ್ತಿ ಸಮಿತಿ (ಟ್ರಸ್ಟಿಶಿಪ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್)
5. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ 6. ಸಚಿವಾಲಯ .

3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ರಚನೆ & ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

➤ ರಚನೆ :

- * ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- * ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವು 5 ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಒಳಿಡು ಮತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- * ಇದು ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಿಡು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಒರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು, 17 ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು & 7 ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

➤ ಕಾರ್ಯಗಳು :

- * ವಾರ್ಷಿಕ ಅಚಿರು- ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- * ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- * 'ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸತ್ತು'ನ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ & ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

➤ ರಚನೆ :

- * ಇದು 15 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಆ ಪೈಕಿ ಯು.ಎಸ್.ಎ, ರಷ್ಯಾ, ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ & ಚೈನಾಗಳು ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿವೆ.
- * ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಟೋ (ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಮತಾಧಿಕಾರ) ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- * ಉಳಿದ 10 ಮಂದಿ ಹಂಗಾಮಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು 2 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

➤ ಕಾರ್ಯಗಳು :

1. ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯುತ ಪರಿಹಾರ 2. ಶಾಂತಿ ಪಾಲನಾ ಪಡೆಯ ನಿಯೋಜನೆ
3. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕ

4. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸುವುದು.

5. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

5. ಆರ್ಥಿಕ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಅಚನೆ & ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

➤ ರಚನೆ :

* ಇಲ್ಲಿ 54 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಆ ಪೈಕಿ 18 ಮಂದಿಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ 3 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

* ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

➤ ಕಾರ್ಯಗಳು :

1. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ,ಸಾಮಾಜಿಕ,ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ,ಶೈಕ್ಷಣಿಕ,ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ & ವರದಿ
2. ನಿರಾಶ್ರಿತರು, ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ, ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂತಾದವು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ.
3. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು & ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು
4. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು.

5. ವಿಶೇಷ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ILO,FAO,WHO ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು.

6. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಶಾಂತಿಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು :

- ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರ ಒಮ್ಮತದ ಕೊರತೆ & ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಯು ಮಿಶ್ರರೂಪದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.
- ಇದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಬಹುತೇಕ ಯುದ್ಧ ಸ್ಥಂಭನರೇಖೆಯ ವೀಕ್ಷಕರು/ಶಾಂತಿ ಪಡೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

➤ ಪ್ರಮುಖ ವಿವಾದಗಳು : ಸುಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಇರಾನ್ ಸಂಘರ್ಷ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್,ಕೊರಿಯಾ, ಹಂಗೇರಿ, ಕಾಂಗೋ, ಸೈಪ್ರಸ್, ಅರಬ್, ಇಸ್ರೇಲ್, ನಮೀಬೀಯಾ, ಅಪಘಾನಿಸ್ತಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಾದಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ.

- ನಿಶ್ಚಿಂತನಾ & ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ.

2. ಆರ್ಥಿಕ & ಹಣಕಾಸಿನ ಸಾಧನೆ:

- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು “ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿ & ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು” ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಂಕ & ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ (GATT) ವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಗತಿ ಯೋಜನೆ (UNDP) ಯೂ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ.

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು : WHO, ಯುನಿಸೆಫ್, ಯುನೆಸ್ಕೋ, ವಿಶ್ವ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಆಯೋಗದಂತಹ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉದ್ಘೋಷಣೆ (1948 ಡಿ 10)
- ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿತ್ವ & ವಸಹತುಶಾಹಿತ್ವಗಳ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವಿಕೆ. ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಗಳೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ...

7. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಶ್ರಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸೇವಾ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾವವು .ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಆಹಾರ & ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO)
2. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)
3. ಯುನೆಸ್ಕೋ United Nations Educational Scientific & cultural organization. UNESCO
4. ಯುನಿಸೆಫ್ : (United Nations International children Emergency Fund- UNICEF)
5. IMF (International Monetary Fund)
6. IBRD(International Bank for Reconstruction and Development)
7. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ
8. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ & ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಮಿತಿ
9. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘ (WTO- World Trade Organisation)

8. ಆಹಾರ & ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ (FAO) ಯ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು & ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ * ಇದು 1.ಸಮೈಲನ 2.ಸಮಿತಿ 3.ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು. ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- * ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ ;
 - * ಅ) ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇ) ಜಾಗತಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹಸಿವಿನಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದು.
 - ಆ) ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು. ಈ) ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ.

9. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿರಿ.

- ಉ * ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾನವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- * ಕಾಲರಾ, ಪ್ಲೇಗ್, ಮಲೇರಿಯಾ, ಸಿಡಿಬು ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆದು ಹಾಕಲು ಇದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
 - * ಏಡ್ಸ್, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಂತಹ ರೋಗಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
 - * ಸಿಡಿಬು ರೋಗವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸವಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿದೆ.
 - * ಹಾಗೆಯೇ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಪೋಟ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಹಸಿವು, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿವೆ.

10. ಯುನೆಸ್ಕೋ United Nations Educational Scientific & cultural organization.

UNESCO ದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಇದು 1946 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ವಿಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ.
- * ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಧ್ಯಮ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಇದು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
 - * ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

11. ಯುನಿಸೆಫ್ : (United Nations International children Emergency Fund- UNICEF) ದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 1946 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು 1957 ರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- * ಮಹಿಳೆಯರ & ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
 - * ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಇದು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತದೆ.
 - * ಶುಭಾಶಯ ಪತ್ರಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದೆ.
 - * ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ 1965 ರಲ್ಲಿ ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ದೊರಕಿದೆ.

12. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ IMF (International Monetary Fund) ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಇದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
* ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ವಿದೇಶೀ ಪಾವತಿ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.
* ಇದು ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದೆ.
* ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದ & ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪೂರಕ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

13. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

- ಉ. 1. ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ. 2. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ & ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಕಾಪಾಡುವುದು.
3. ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ. 4. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಜಾರಿ. 5. ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ.
6. ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮ್ಯೇಕನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸತ್ತಿನಂತಿದ್ದು, ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

10. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ (ಸ-1)

1. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಉ.* ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಉದಾ: ಲಿಂಗ,ಜಾತಿ,ವೃತ್ತಿ,ವರ್ಗ & ಜನಾಂಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

** ಕಾರಣಗಳು :

1. ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು
2. ಶಿಕ್ಷಣ & ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶಗಳು
3. ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು
4. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಗಳ ಕಡೆಗಣನೆ
5. ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ & ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ನಿರಾಕರಣೆ
6. ಶಿಕ್ಷಣ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ.

2.ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ / ಅನಕ್ಷರತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳಾವುವು.

- ಉ.1. 19ನೇ ವಿಧಿ: ವಾಕ್ & ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ.
2. 21 'ಎ' ವಿಧಿ: 6ರಿಂದ14 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಉಚಿತ & ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು.
3. 29ನೇ ವಿಧಿ: ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ
4. 30ನೇ ವಿಧಿ: ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ
5. 39ನೇ ವಿಧಿ: ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ & ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ
6. 45ನೇ ವಿಧಿ: 6 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಶಾವಸ್ಥೆಯ ರಕ್ಷಣೆ & ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ
7. 46ನೇ ವಿಧಿ: ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ

3.ಲಿಂಗತ್ವ ಅಸಮಾನತೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ?

- ಉ.-1. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಪರಿಗಣಿಸುವ ರೀತಿ 2. ಮಹಿಳೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರಾಕರಣೆ
3. ಶಾಲಾ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ 4. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ
5. ಆಹಾರ & ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ.

4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?

ಉ.- "ಜನರನ್ನು ಏಣಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ" ಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರ ವಿನ್ಯಾಸ.

**** ಲಕ್ಷಣಗಳು :**

1. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದುದು.
2. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವಾದುದು :
3. ಪುರಾತನವಾದುದು
4. ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿದೆ : ಉದಾ: ಭಾರತ - ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ

5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪಗಳು ಯಾವುವು?

- ಉ. 1. ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜ 2. ಗುಲಾಮಗಿರಿ
3. ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪದ್ಧತಿ 4. ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ 5. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

6. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು. ಚರ್ಚಿಸಿ ಅರ್ಥವಾ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು.

- ಉ. 1. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಮುಟ್ಟಲಾ/ಬಾರದ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ
2. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಆಸಮಾನತೆಯ ಮೂಲದಿಂದ ರೂಪಿತಗೊಂಡದ್ದು.
3. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನ
4. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು.
5. ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆ
6. ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ.

7. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದುದು ಹೇಗೆ?

- ಉ. * ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದೈಹಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ & ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
* ಉದಾ: ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಎತ್ತರ, ಸುಂದರ,ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ನಿಗದಿಯಾಗದೆ, ಆತನ ಶಿಕ್ಷಣ,ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ,ಆದಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕೌಶಲ್ಯ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

8. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿದೆ .ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹೇಸರಿನಲ್ಲಿರದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.
* ಪ್ರಾಚೀನ ರೋಮ್‌ನ ಪೆಟ್ರೀಸಿಯನ್ನರು ಪ್ಲೇಬಿಯನ್ನರ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.
* ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ,ಕ್ಷತ್ರಿಯ,ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಂಗಡಣೆಗಳಿವೆ.

9. ಡಾ|| ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು 'ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವತ್ತಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು' ಏಕೆ?

- ಉ. * ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
* ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರಬೇಕು.
* ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತರ್ಕಸಮ್ಮತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
* ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾ|| ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು 'ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವತ್ತಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

10. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ & ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು?

- ಉ. 1. 17 ನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಆಚರಣೆ ನಿಷೇಧ
2. 1955 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಅಪರಾಧಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ ಜಾರಿ
3. 1976 ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಾಡು.
4. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತದಾನ & ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು
5. ಎಸ್.ಸಿ,ಎಸ್.ಎಸ್. & ಬಿ.ಬಿ.ಸಿ. ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ & ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ.
6. 1989ರ ಶಾಸನದಂತೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಯ ವಿಶೇಷ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ.

11. ದುಡಿಮೆ (ಸ-೦೨)

1. ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳು ಸಾವಯವ ರೀತಿ ಐಕ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ?

- ಉ. * ಪ್ಲೇಟೋರವರು 'ದಿ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ "ಮಾನವ ಸಮಾಜವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಈ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ."
- * ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು & ವಸ್ತು-ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳ ದುಡಿಯುವ ಜನರು ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಗಳು ಸಾವಯವ ರೀತಿ ಐಕ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

2. ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯು ಕಡಿಮೆ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.'
- * ಅವರು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

3. ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರ ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- * ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯು; ವರ್ಗ, ಸ್ಥಾನ & ಏಣಿ-ಶ್ರೇಣಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

4. ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ/ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯು ಹೇಗೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ತಿಳಿಸಿರಿ

- ಉ. * ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ.
- * ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.
- * ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದು ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವುದೇ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿಯ ಆಧ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ.

5. ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿ ಎಂದರೇನು.? ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ

- ಉ. * ವಿಶೇಷ ಪರಿಣತಿ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಳವಾದ ಪರಿಣತಿ, ತರಬೇತಿ/ಕೌಶಲ್ಯ ಪಡೆಯುವುದು ಎಂದರ್ಥ.
- * ಪರಿಣಾಮಗಳು: 1. ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
2. ಇದರಿಂದ ವರ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿತು.
3. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡವು.
4. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

6. ದುಡಿಮೆ ಎಂದರೇನು.?

- ಉ. * ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಆದಾಯ/ವಸ್ತು ರೂಪದ ಪ್ರತಿಫಲ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ದುಡಿಮೆಯೆನ್ನುವರು. ಅದು ಉದ್ದೇಶವೊಂದರ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯ.

7. ಸಮಾಜದ ದುಡಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ.?

- ಉ. * ಶ್ರೇಣಿ ಆಧಾರಿತ ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ದುಡಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ.
- * ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆಗೆ ಆದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿ, ಪ್ರದೇಶ, ಲಿಂಗ & ಧರ್ಮ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದುಡಿಮೆಯೋಳಗೆ ಅನೇಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

8. ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು ? ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.
- * ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರೂಪದ & ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಭಾವನೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

9. ಸಂಘಟಿತ & ಅಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆ ಎಂದರೇನು ?

- ಉ. * ಯಾವ ವಲಯವು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೊಂದಣಿಯಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ, ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ, ನಿಗದಿತ ವೇತನ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಅದನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆಯ ವಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- * ದುಡಿಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟು ಇಲ್ಲದಿರುವ, ಅಂದರೆ ದುಡಿಯುವ & ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಿಗದಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ವಲಯವನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

10. ಸಂಘಟಿತ & ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. ಸಂಘಟಿತ & ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಸಂಘಟಿತ ವಲಯ	ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯ
1.ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೊಂದಣಿ ಕಡ್ಡಾಯ	1. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೊಂದಣಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ
2.ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಭದ್ರತೆಯ ಜೊತೆಗೆ,ಅನೇಕ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿವೆ.	2. ಉದ್ಯೋಗ ಭದ್ರತೆಯಾಗಲಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾಗಲಿ,ವಿಷೇ ಭತ್ಯೆಗಳಗಲಿ ಇಲ್ಲ.
3.ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ.	3. ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ.
4.ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ.	4. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ
5. ಶಾಲೆ,ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸೈನ್ಯ.....	5. ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕರು,ರೈತರು,ರಸ್ತೆಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು..

11. ಅಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆಗಾರರ ಸವಾಲುಗಳು / ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
- 2. ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.
- 3. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
- 4. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ.
- 5. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದೈಹಿಕ & ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ.

12. ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಎಂದರೇನು.?

ಉ. * ಮಾನವನಿಗೆ ಬದುಕಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ,ವಸತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆಹಾರ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ದುಡಿಯುವ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ & ಸಮಾನತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಾಮುದಾಯಿಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು.ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಎನ್ನಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

13. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ.?

ಉ. * ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ಆಧಾರಿತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿರುವವರು ಮಕ್ಕಳು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ.

12. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ (ಭೂ-3)

1. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು.?

ಉ. 1. ಭೂಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ 2. ಜಲರಾಶಿಗಳು 3. ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ 4.ಮಾನ್ಯೂನ್ ಮಾರುತಗಳು

2. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ನಾಲ್ಕು ಋತುಮಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.?

ಉ. 1. ಚಳಿಗಾಲ 2. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ 3. ಮಳೆಗಾಲ 4. ಮಾನ್ಯೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ನಿರ್ಗಮನ ಕಾಲ

3. ಚಳಿಗಾಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಇದು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ದಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿವರೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- 2. ಸೂರ್ಯನ ಲಂಬಕಿರಣಗಳು ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತವೆ.
- 3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಿರಣಗಳು ಓರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

4. ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ, ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಧ್ರತೆ & ಮೋಡರಹಿತ ಆಕಾಶ
5. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಂಪಾದ & ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಸ್ಥಿತಿ.

4. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಇದು ಮಾರ್ಚನಿಂದ ಮೇ ವರೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
 2. ಸೂರ್ಯನ ಲಂಬ ಕಿರಣಗಳು ಉತ್ತರ ಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.
 3. ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಹವಾಗುಣ ಅತೀಶಾಖ, ಶುಷ್ಕ & ಸೆಖೆ.
 4. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

5. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಪರಿಸರಣ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

- ಉ. * ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ - ಆಂಧ್ರಿಸ್ * ಪಶ್ಚಿಮ - ಬಂಗಾಳ - ಕಾಲಬೈಸಾಕಿ
 * ಕೇರಳ - ಮಾವಿನ ಹೂಯೂ * ಕರ್ನಾಟಕ - ಕಾಫಿಯ ಹೂ ಮಳೆ

6. ಮಳೆಗಾಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಇದು ಜೂನ್ ನಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
 2. ಇದು ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ.
 3. ಬೇಸಿಗೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.
 4. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತದೆ.
 5. ತೇವಾಂಶಭರಿತ ಮಾರುತಗಳು ನೈಋತ್ಯದಿಂದ ಭಾರತದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

7. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ನಿರ್ಗಮನ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಇದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮಧ್ಯದಿಂದ ನವೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
 2. ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಮಾಣ
 3. ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಮಾಣ.
 4. ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತವೆ.
 5. ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು (ಸೈಕ್ಲೋನ್) ಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.

8. ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆ & ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಶಾಖೆ	ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಶಾಖೆ
1. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.	ಇವು ಮೇಘಾಲಯ & ಅಸ್ಸಾಂ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಸುರಿಸುತ್ತವೆ.
2. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಮಳೆ	ಮಾಸಿನ್‌ರಾಮ್ ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ
3. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪೂರ್ವಭಾಗ ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಪ್ರದೇಶ.	ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆ

9. ವಿವಿಧ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಚಳಿಗಾಲ - ಶೇ.2 * ಬೇಸಿಗೆಕಾಲ - ಶೇ.10 * ಮಳೆಗಾಲ - ಶೇ. 75
 * ನಿರ್ಗಮನ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ - ಶೇ.13

10. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ (50 ಸೆ. ಮೀ. ಕಡಿಮೆ) ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವವು ?

- ಉ. 1. ಕರ್ಢಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಧಾರ್ ಮರಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ
 2. ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣಾ & ಗುಜರಾತ್
 3. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಪ್ರದೇಶ

11. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆ (100-250 ಸೆ.ಮಿ.) ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವವು?

1. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಕಿರಿದಾದ ವಲಯ
2. ಜಮ್ಮು, ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ತರ ಭಾಗ , ಬಿಹಾರ & ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
3. ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತ
4. ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರ.

13. ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು (ಭೂ-5)

1. ಅರಣ್ಯಗಳ ಅರ್ಥ & ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ (ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು)

ಉ.- ವೃಕ್ಷ & ಇತರೆ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿದ ವಿಶಾಲ ಭೂ ಭಾಗವೇ 'ಅರಣ್ಯ'.

* ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ;

- 1- ಮರದ ವಸ್ತುಗಳ ಪೂರೈಕೆ
- 2- ಸೌದೆ ಚೌಬೀನೆ (ಮರದ ದಿಮ್ಮೆ) & ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆ
- 3- ಮೇವು & ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ
- 4- ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
- 5- ಪ್ರವಾಹ & ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ನಿಯಂತ್ರಣ
- 6- ಮರುಭೂಮೀಕರಣದ ತಡೆ & ಫಲವತ್ತತೆ ವೃದ್ಧಿ
- 7- ವಾಯುಗುಣ & ಪರಿಯಾವರಣದ ಸಮತೋಲನ
- 8- ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ.

2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳು
2. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು
3. ಕುರಚಲು ಸಸ್ಯ & ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು
4. ಮರಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗ
5. ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳು
6. ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು

3. ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 250 ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು & ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
2. ಮರಗಳು ದಟ್ಟ & ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ
3. ಸದಾ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ತೇಗ, ಬೀಟೆ, ಎಬೋನಿ, ಮಹೋಗನಿ, ಗುರ್ಜಾನ್ & ಚಂಪಾ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

4. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. ಇವುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಣಪಾತಿ ಅರಣ್ಯ & ಮಾನ್ಸೂನ್ ಕಾಡುಗಳು ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ವಸಂತ ಋತು & ಬೇಸಿಗೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ.
3. ತೇಗ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಮಾವು, ಬೇವು, ಹುಣಸೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

5. ಮರಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. 10-50 ಸೆಂ.ಮೀ.ಮಳೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
2. ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ್ & ಹರಿಯಾಣಗಳ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳು & ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
3. ಮುಲ್ಲಿನ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳು, ಕಳ್ಳಿ, ಖರ್ಜೂರ, ತಾಳೆ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

6. ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. ಪರ್ವತಗಳ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯ & ಮರಗಳನ್ನು ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳು ಎನ್ನುವರು.
2. ಇವು ಭಾರತದ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳು & ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
3. ಓಕ್, ಆಶ್, ಬೀಚ್, ಫೈನ್, ಸಿಡಾರ್, ಫರ್, ವಾಲ್‌ನಟ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳಾಗಿವೆ.

7. ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ಅಧಿಕ ಮಳೆಯ ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶ, ನದಿಮುಖಜ ಭೂಮಿ & ಉಬ್ಬರವಿಳಿತಗಳುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
2. ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ನದಿಮುಖಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.
3. ಬಿಳಿಲುಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ
4. ಸುಂದರಿ, ಬೆತ್ತ, ತಾಳೆ, ಕೆಂದಾಳೆ, ಕೇದಿಗೆ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

8. ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು? **ಅಥವಾ** ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆ?

- ಉ.1. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಸ್ತರಣೆ
2. ರಸ್ತೆ, ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
3. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು
4. ಕೈಗಾರಿಕರಣ & ನಗರೀಕರಣ
5. ಅತಿಯಾದ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ
6. ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು.

9. ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೇನು? (ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು)

ಉ. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮಗ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ & ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

* ಅ. ಸಂ. ಕ್ರಮಗಳು :

1. ಅರಣ್ಯ ನಾಶದ ನಿಯಂತ್ರಣ	2. ಅತಿಯಾದ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆಯ ತಡೆ
3. ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ	4. ಅರಣ್ಯ ಅತಿಕ್ರಮಣ ತಡೆ
5. ಕೀಟ, ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ	6. ಮರಗಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ತಡೆ
7. ಮರಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಡಿಯುವರು	8. ಅರಣ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆಯ ಜಾರಿ
9. ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ	10. ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು

10. ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ 2. ಸಂಶೋಧನೆ 3. ಶಿಕ್ಷಣ 4. ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.

11. ಭಾರತದ ಜೀವಿಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ನೀಲಗಿರಿ * ನಂದಾದೇವಿ * ನೋಕ್ರೆಕ್ * ಮಾನಸ * ಮನ್ನಾರ್ ಖಾರಿ * ಸುಂದರಬನ
* ಸಿಮಿಲಿಪಾಲ್ * ಕಾಂಚನಜುಂಗ * ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್

12. ಕರ್ನಾಟಕದ ವನ್ಯ ಜೀವಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಉ. ದಾಂಡೆಲಿ, ಭದ್ರಾ, ತಲಕಾವೇರಿ & ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟ.

13. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಬಂಡಿಪುರ * ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ * ನಾಗರಹೋಳೆ * ಕುದುರೆಮುಖ * ಅಣಶಿ.

14. ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಭೂ-೦೭)

1. ಭೂ ಬಳಕೆ ಎಂದರೇನು ? ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. * ಅರ್ಥ : ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಭೂ ಬಳಕೆ ಎನ್ನುವರು.
* ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಭೂ ಬಳಕೆಯ 7 ಮಾದರಿಗಳು/ ವಿಂಗಡಣೆ.

1. ನಿವ್ವಳ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ : ಶೇ 42.2	2. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ : ಶೇ 22.8
3. ಕೃಷಿಗಾಗಿ ದೊರೆಯದ ಭೂಮಿ : ಶೇ. 14.1	4. ಪಾಳು ಭೂಮಿ : ಶೇ. 8.2
5. ಬಳಕೆಯಾಗದ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ :	6. ಖಾಯಂ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು & ಗೊಮಾಳ : ಶೇ 3.4
7. ಇತರೆ : ತೋಟಗಳು & ನೆಡುತೋಪುಗಳು : ಶೇ 1.1	

2. ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂದರೇನು ? ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. * ಅರ್ಥ : ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ & ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬೆಳೆಗಳ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು.....

* ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

1. ಮಾನವನ ಪ್ರಮುಖ & ಪ್ರಾಚೀನ ವೃತ್ತಿ	2. ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆಧಾರ
3. ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನಾಧಾರಿತ ವೃತ್ತಿ (ಶೇ.65)	4. ಆಹಾರ & ಮೇವು
5. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ	6. ತೃತೀಯ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು
7. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿ	8. ರಾಜಕೀಯ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವ.

3. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. (1) ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ (2) ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ
 (3) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ (4) ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ
 (5) ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ (6) ಒಣ ಬೇಸಾಯ
 (7) ಆದ್ರ್ವ ಬೇಸಾಯ (8) ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ

4. ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

A. ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ & ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ.

ಉ.

ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ	ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ
1. ರೈತ & ಆತನ ಕುಟುಂಬದ ಬಳಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ.	1. ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ.
2. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟಮಾಡಲಾಗುವುದು.	2. ಹಣಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
3. ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಒಡಿಶಾ & ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.	3. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ.
4. ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾನಣೆ ಬೇಸಾಯ & ಸ್ಥಿರ ಬೇಸಾಯವೆಂಬ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.	4. ಯಂತ್ರಗಳು & ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಗುವಳಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

B. ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ & ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ

ಉ.

ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ	ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ
1. ಚಿಕ್ಕ ಭೂಹಿಡುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳ & ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ.	1. ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಗುವಳಿ & ಪಶುಪಾಲನೆ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಸಾಗುವ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನ.
2. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು.	2. ಬೆಳೆ & ಪಶುಪಾಲನೆಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ರೈತರಿಗರ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
3. ದೇಶದ ಫಲವತ್ತಾದ & ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ.	3. ಇದು 1951 ರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

C. ಒಣ ಬೇಸಾಯ & ಆದ್ರ್ವ ಬೇಸಾಯ

ಉ.

ಒಣ ಬೇಸಾಯ	ಆದ್ರ್ವ ಬೇಸಾಯ
1. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ/ಮಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.	1. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು.
2. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಸಾಗುವುದು.	2. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ರೂಢಿ.
3. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ & ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.	3. ಇತರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

5. ಬೆಳೆ ಋತುಗಳು ಎಂದರೇನು ? ಭಾರತದ ಬೆಳೆ ಋತುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ.* ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಬೆಳೆ ಋತು ಎನ್ನುವರು.

* ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಬೆಳೆ ಋತುಗಳಿವೆ...

1. ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತು : ಇದು ಮಳೆಗಾಲದ ಬೆಳೆ.

* ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಂಭವಾಗುವಾಗ, ಅಂದರೆ ಜೂನ್-ಜುಲೈದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

* ಈ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು ; ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹತ್ತಿ, ತಂಬಾಕು.....

2. ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತು :

* ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ; ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

* ಈ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು ; ಗೋದಿ, ಕಡಲೆ, ಬಾರ್ಲಿ, ನಾರಗಸೆ....

3. ಜ್ಯಾಡ್ ಬೆಳೆ ಋತು :

○ ಹಿಂಗಾರು-ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತುಗಳ ನಡುವಣ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು.

○ ಈ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು ; ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಸೌತೆ, ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು, ತರಕಾರಿ...

6. ಬೆಳೆಯಿಡುವ ಮಾದರಿ ಎಂದರೇನು.? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳೆಯಿಡುವ ಮಾದರಿಯು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣವೇನು.?

ಉ. * ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಡುವ ಮಾದರಿ ಎನ್ನುವರು.

* ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳೆಯಿಡುವ ಮಾದರಿಯು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಲು ಕಾರಣಗಳೇನೆಂದರೆ ; ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ, ಮಣ್ಣು, ವಾಯುಗುಣ, ಭೂಹಿಡುವಳಿಯ ಗಾತ್ರ, ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ, ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.....

7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯುಗುಣ (ಮಳೆ) ಋತುಗಳು & ಬೆಳೆ ಋತುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆ.?

ಉ. * ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಋತುವಾನಿಕವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

* ಉದಾ: ನೈಋತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಂಭವಾಗುವಾಗ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯುಗುಣ (ಮಳೆ) ಋತುಗಳು & ಬೆಳೆ ಋತುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ..

8. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು & ಅವುಗಳ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

ಬೆಳೆಗಳು	ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು			
	ಬೆಳೆ ಋತು	ಉಷ್ಣಾಂಶ	ಮಳೆ (ವಾರ್ಷಿಕ)	ಮಣ್ಣು
ಅಹಾರದ ಬೆಳೆಗಳು 1.ಭತ್ತ:	ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ	18 ⁰ - 25 ⁰ ಸೆ	100-200 ಸೆಂ.ಮೀ	ಮೆಕ್ಕಲು, ಜೇಡಿ & ಜೇಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣು
2.ಗೋದಿ:	ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯದ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ	10 ⁰ -15 ⁰ ಸೆ	50-70 ಸೆಂ.ಮೀ	ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ & ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು 1.ಕಬ್ಬು:	ವಾರ್ಷಿಕ ನೀರಾವರಿ ಅಗತ್ಯ	21 ⁰ - 26 ⁰ ಸೆ	100-150 ಸೆಂ.ಮೀ	ಮೆಕ್ಕಲು,ಜೇಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣು
2.ತಂಬಾಕು:	ಉಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆ	21 ⁰ -23 ⁰ ಸೆ	50-100 ಸೆಂ .ಮೀ ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆ	ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು
ನಾರು ಬೆಳೆಗಳು * ಹತ್ತಿ :	ಉಷ್ಣ-ಉಪ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ	21 ⁰ -24 ⁰ ಸೆ	50-100 ಸೆಂ. ಮೀ	ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು
ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಗಳು (ಆಹ್ಲಾದಕರ ಪಾನೀಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆಗಳು) *ಚಹ :	ಉಷ್ಣ-ಉಪ ಉಷ್ಣವಲಯದ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆ	21 ⁰ -30 ⁰ ಸೆ.	150-250 ಸೆಂ.ಮೀ	ಸಸ್ಯಾಂಶವುಳ್ಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ 1200-2400 ಮೀ.ಎತ್ತರವುಳ್ಳ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರು ಅವಶ್ಯಕ.

9. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು ? ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕಗೊಳಿಸಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ? **ಅಥವಾ** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. * ಹಣ್ಣು,ತರಕಾರಿ,ಹೂ,ಔಷಧೀಯ & ಅಲಂಕಾರಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವರು.

* ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ ; ಕಾರಣವೆಂದರೆ ,,,

1. ಸಮರ್ಪಕ ಭೂ ಬಳಕೆ
2. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆದರ್ಶ ಬಳಕೆ
3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಣಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತದೆ.
4. ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ & ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

10. ಭಾರತವು ಒಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.

ಉ. * ಭಾರತವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾಯುಗುಣ & ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

* ಹಣ್ಣು-ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ನಂತರ 2ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

* ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಹಣ್ಣು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.11 & ತರಕಾರಿಯ ಶೇ.7 ಭಾಗವನ್ನು ಭಾರತವು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

* ಭಾರತವು ಒಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

11.ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ ಎಂದರೇನು.? ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. * ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಕಲೆಗೆ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ ಎನ್ನುವರು.

* ಮಹತ್ವ : ರೈತರ ಆದಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶ & ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ.

15. ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು (ಭೂ-10)

1. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು? ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು.

* ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

- 1.- ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ
- 2.- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸರಕುಗಳ ಅವಲಂಬನೆ & ಆಮದು ಕಡಿಮೆ
- 3.- ರಾಷ್ಟ್ರದಾಯ & ತಲಾ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- 4.- ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆ
- 5- ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ, ಜಿಡಿಪಿ & ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ.

2. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾನೀಕರಣವನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

ಉ. 1. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಸರಬರಾಜು	6. ಕಾರ್ಮಿಕರು & ನೀರು
2. ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪೂರೈಕೆ	7. ಸೂಕ್ತ ವಾಯುಗುಣ
3. ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ	8. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು
4. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ	
5. ಬಂಡವಾಳ	

3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದರೇನು? ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವುವು?

ಉ. ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಂಡ & ಕೈಗಾರಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ ಎನ್ನುವರು.

- ಕೈ.ಪ್ರ :
1. ಹೂಗ್ಲಿ- ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಪ್ರದೇಶ	2. ಮುಂಬಯಿ-ಪುಣೆ
3. ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್- ವಡೋದರ	4. ಮಧುರೈ- ಕೊಯಮತ್ತೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು
5. ಛೋಟಾನಾಗಪುರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ	6. ದೆಹಲಿ- ಮೀರತ್
7. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ - ಗುಂಟೂರು	8. ಕೊಲ್ಲಂ - ತಿರುವನಂತಪುರ

4. ಭಾರತದ ಖಾಸಗಿ & ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಉ. ** ಖಾಸಗಿ ವಲಯ :

1. ಟಾಟಾ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಪನಿ, ಜೆಂಷೆಡ್ಪುರ (ಸಾಕ್ಸಿ) ಜಾರ್ಖಂಡ್
2. ಜಿಂದಾಲ್ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ಲಿ. ತೋರಣಗಲ್, ಬಳ್ಳಾರಿ.
3. ಇಸ್ಪಾತ್ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕು.ಲಿ. ದೋಲ್ವಿ, ರತ್ನಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.
4. ದುಬಾರಿ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ ಗೋಪಾಲ್ಪುರ, ಒಡಿಶಾ.

** ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯ :

1. ಭಾರತೀಯ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕು ಕಂ. ಬರ್ಮಪುರ, ಪ.ಬಂಗಾಳ
2. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕು ಕಂ. ಭದ್ರಾವತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ.
3. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಉಕ್ಕು ಲಿ. ಬಿಲಾಯಿ, ದುರ್ಗಜಿಲ್ಲೆ, ಛತ್ತಿಸ್‌ಗಠ್
4. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಉಕ್ಕು ಲಿ. ರೋರೈಲ, ಸುಂದರ್‌ಗಡ, ಒಡಿಶಾ
5. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಉಕ್ಕು ಲಿ. ದುರ್ಗಾಪುರ, ಪ.ಬಂಗಾಳ
6. ಬೊಕಾರೊ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ, ಬೊಕಾರೊ, ಜಾರ್ಖಂಡ್
7. ಸೇಲಂ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ ಸೇಲಂ, ತಮಿಳುನಾಡು
8. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ ಸೇಲಂ, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ.
9. ದಾಯಿತರಿ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ ಪಾರಾದೀಪ, ಒಡಿಶಾ
10. ಟಾಟಾ ಉಕ್ಕು ಸ್ಥಾವರ ಕಳಿಂಗ ನಗರ, ಒಡಿಶಾ

5. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ & ಸ್ಥಾನೀಕರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

1. ಪ್ರಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣೇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆ
2. ವಿಮಾನ, ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ವಾಹನ ತಯಾರಿಕೆ
3. ರೈಲು, ಹಡಗು, ಬಣ್ಣ, ಗೃಹ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ
4. ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಬಲ್ (ತಂತಿ) ತಯಾರಿಕೆ
5. ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ರೇಕುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗ.
6. ಉಕ್ಕು & ತಾಮ್ರದ ಬದಲಿ ವಸ್ತುವಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆ.

** ಹಂಚಿಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 9 ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ತಯಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ :

1. ಜಯಕಾಯ್ (ಪ. ಬಂ.)
2. ಅಲುಪುರಂ (ಕೇರಳ)
3. ಮೆಟ್ಟೂರು (ತಮಿಳುನಾಡು)
4. ಬೆಳಗಾವಿ (ಕರ್ನಾಟಕ)
- 5 & 6. ಹಿರಾಕುಡ್ & ದಾಮನ್ ಜೋಡಿ (ಒಡಿಶಾ)
7. ರೇನೂಕೂಟ (ಉ.ಪ್ರ)
8. ಕೊರಬ (ಛತ್ತಿಸ್‌ಗರ್)
9. ರತ್ನಗಿರಿ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)

6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಭಾರತದ 76ಕ್ಕೂ ನಗರ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ.
2. ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಂಡಿವೆ
3. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿವೆ.
4. ಮುಂಬೈ ನಗರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹತ್ತಿ ಜವಳಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ
5. ಇದನ್ನು 'ಭಾರತದ ಕಾಟನೊಪೊಲೀಸ್' & 'ಭಾರತದ ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್' ಎನ್ನುವರು.

7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ತಾಂತ್ರಿಕ & ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
2. ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಾಧನ
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯುವಜನತೆ & ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ
4. ಭಾರತದಿಂದ ರಫ್ತಾಗುವ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.
5. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
6. ಇವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ.

16. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಅ-02)

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯದ (ಶೇ.60) ಕೊಡುಗೆ ನಿರಂತರ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
3. ಗ್ರಾಮೀಣ-ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಂತರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.
4. ಈ ಅಸಮತೋಲನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ದೇಶದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೇನು.? & ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು. ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಗ್ರಾಮಗಳ ಆರ್ಥಿಕ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿ /ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನಬಹುದು.
* ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳು:
1. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಅ. ಸಾಕ್ಷರತೆ (ಮಹಿಳಾಪ್ರಧಾನ) & ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ
ಬಿ. ಆರೋಗ್ಯ & ನೈರ್ಮಲ್ಯ
2. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ

3. ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
4. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು
5. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು

3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಅಧಿಕ ಕೃಷಿ ವರಮಾನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ, ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
3. ಶಿಕ್ಷಣ & ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
5. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಡತನದ ಇಳಿಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

4. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಎಂದರೇನು.? ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಉ. * ಗ್ರಾಮದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರ & ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಎನ್ನುವರು.

* ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಹತ್ವ ;

1. ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
2. ತಳಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ & ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನೆ
3. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ
4. ಮಾನವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ & ಘನತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ
5. ಸಹಾನುಭೂತಿ & ಸಹಕಾರದಂತಹ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

5. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1. ಗ್ರಾಮ, ತಾಲ್ಲೂಕು & ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂರು ಹಂತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಗ್ರಾಮಸಭೆಯು ಇದರ ತಳಹದಿ.
2. ನೇರ & ನಿಯಮಿತ ಚುನಾವಣೆಗಳು
3. ಸ್ಥಾನ ಮೀಸಲಾತಿ (SC, ST / OBC ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆ)
4. ಹಣಕಾಸು, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ & ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ನೀಡಿಕೆ.
5. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ & ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೀಡಿಕೆ.
6. ಪಂಚಾಯತ್ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಕಠಿಣ ನಿಯಮ & 6 ತಿಂಗಳ ಒಳಗೇ ಕಡ್ಡಾಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದು.

6. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ.

1. ಜನತೆಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
2. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಭದ್ರತೆ & ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ.
3. ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಬೀದಿ ದೀಪ, ಶೌಚಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿವೆ.
4. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

7. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ಪ್ರಾಥಮಿಕ & ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ವಯಸ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಂತ್ರಿಕ & ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು. &
- * ಆರೋಗ್ಯ & ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೂಲಕಯ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

8.ಗ್ರಾಮಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ & ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1. ಬಡತನ & ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ (MNAREGA) ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ
2. ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ & ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.
3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳು & ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲೆ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ
5. ದುಡಿಯುವ ಅವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ & ಕೃಷಿ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸುವುದು.
6. ಗ್ರಾಮೀಣ - ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ - ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತವೆ.

9.ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಉ.1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ & ಅವರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ.
2. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ & ಅವರನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿಸುವುದು.
 3. ಉಳಿತಾಯ ಸಂಗ್ರಹ & ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ.
 4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ.
 5. ಸ್ವಚ್ಛ & ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿವೆ..

17. ಬಾಂಕು ವ್ಯವಹಾರಗಳು (ವ್ಯ.ಅ-1)

1.ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಹಣದ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. 2. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಸಂಸ್ಥೆ ಕಂಪನಿಯಾಗಿರಬಹುದು.
3. ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ 4. ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು.
5. ಪಾವತಿ & ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು. 6. ಎಜಿಂಟ್ ನಿಯೋಜನೆ & ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆಗಳು
7. ಲಾಭ & ಸೇವಾ ಭಾವನೆ 8. ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು
9. ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕೊಂಡಿ 10. ಹೆಸರಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

2. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು / ಸೇವೆಗಳು ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಯಾವವು?

- ಉ. 1. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು.
2. ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು
3. ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆ
4. ಚೆಕ್ & ಹುಂಡಿಗಳ ಹಣ ವಸೂಲಿ
5. ಹುಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೋಡಿ ಮಾಡುವುದು
6. ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳು
7. ಜಮಾ & ಖರ್ಚು ಕಾರ್ಡುಗಳ ವಿತರಣೆ
8. ಇ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು.

3. ಬ್ಯಾಂಕ್ & ಗ್ರಾಹಕರಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಬಂಧ ;
* ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಬಂಧ * ಸಹಾಯಕ ಸಂಬಂಧ * ನಿಯೋಗಿ & ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಸಂಬಂಧ
2. ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧ ; * ಚಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ
* ಗ್ರಾಹಕರ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಗೌಪ್ಯತೆ

4. ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯು ಯಾವ ರೀತಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. **ಅಥವಾ**
ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗಳು ಅನೇಕ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.

- ಉ. * ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರಗಳು * ಅಂಚೆ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು
* ಕಿಸಾನ್ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರಗಳು * ಮಾಹೆಯಾನ ತೀರು ಠೇವಣಿಗಳು
* ಅಂಚೆ ವಿಮೆ * ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ * ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ

5. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು 2. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು 4. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
5. ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು 6. ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು

6. ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ	ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರು, ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ತೆರೆಯುವ ಖಾತೆ 2. ಹಣದ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ 3. ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕ/ಹಣ ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಚೀಟಿಯ ಮೂಲಕ ಹಣ ಹಿಂಪಡೆಯಬಹುದು 4. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ವಾಣಿಜ್ಯ & ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೆರೆಯುವ ಖಾತೆ 2. ದಿನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿಯಾದರು ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು 3. ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ 4. ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಆವರ್ತ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆ	ನಿಶ್ಚಿತ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ಮದುವೆ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಆಸ್ತಿ ಖರೀದಿ & ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಉಳಿಸಲು ತೆರೆಯುವ ಖಾತೆ 2. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಹಣವನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು 3. ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಪಡೆಯಬಹುದು 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿಗೆ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು 2. ಠೇವಣಿಯ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ 3. ಠೇವಣಿಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯದ್ದಾಗಿರಬಹುದು

7. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಯಾವ ವಿಧದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.
2. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು
3. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು.
4. ಪರಿಚಿತರ ಉಲ್ಲೇಖನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು
5. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು
6. ಅಧಿಕಾರಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.
7. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು.

18. ಗ್ರಾಹಕರ ಶಿಕ್ಷಣ - ರಕ್ಷಣೆ (ವ್ಯ.ಅ-4)

1. ಗ್ರಾಹಕರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಯಾವವು?

- ಉ. 1. ಅಧಿಕ ಬೆಲೆ ವಿಧಿಸುವುದು 2. ತೂಕ & ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸ
3. ಕಲಬೆರಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ 4. ಕೃತಕ ಅಭಾವ

2. ಬಳಕೆದಾರರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾವವು?

- ಉ. 1. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿ 2. ಗ್ರಾಹಕ & ಪೂರೈಕೆದಾರರ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು
3. ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸ ತೊಡಗಿರುವುದು

3. ಟೆಲಿಫೋನಿಂಗ್ ಎಂದರೇನು ?

ಉ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

4. ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ & ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇನು.?

- ಉ. 1. ಗ್ರಾಹಕನು ಉತ್ಪಾದಕರ & ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
2. ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅನೇಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು & ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

5. ಮಾರ್ಚ್ 15 ವಿಶ್ವ ಗ್ರಾಹಕ ಅಂದೋಲನದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಏಕೆ.?

- ಉ. * ಎಕೆಂದರೆ ಆ ದಿನ ಅಂದಿನ ಅಮೆರಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಜಾನ್ ಎಫ್. ಕೆನಡಿರವರು ಅಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಾಹಿತಿ, ನಿವೇದನೆ & ಪರಿಹಾರ ಎಂಬ 4 ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು.
- * ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮಾರ್ಚ್ 15 ನೇ ತಾರೀಖನ್ನು ವಿಶ್ವ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವೇನು?

ಉ. ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಸೇವೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

7. ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಸುರಕ್ಷತೆ & ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ
2. ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ & ಮಾರಾಟ ತಪ್ಪಿಸುವುದು
3. ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ
4. ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ವದಗಿಸುವುದು.

8. ಮೂರು ಹಂತದ ಗ್ರಾಹಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಉ. 1. ಜಿಲ್ಲಾ ವೇದಿಕೆ 2. ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗ 3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ.

9. ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಉ. 1. ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು 2. ವಸ್ತುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕು
3. ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲಿಸುವ ಹಕ್ಕು 4. ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು

10. ಗ್ರಾಹಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?

- ಉ. 1. ದೂರುಗಳು ಕೈಬರಹ ಅಥವಾ ಬೆರಳಚ್ಚಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು
2. ದೂರುದಾರನ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ & ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರಬೇಕು.
3. ಪೂರೈಕೆದಾರನ ವಿವರವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರಬೇಕು
4. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ & ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಬೇಕು.
5. ಪರಿಹಾರದ ಮೊತ್ತ & ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿರಬೇಕು.

*******WISH YOU GOODLUCK*******

